

Inspreektekst voor de commissievergadering op 30 september:

Geachte voorzitter en commissieleden,

Kort tevoren kregen de wijkraden de nieuw gedachte opzet onder ogen tevan het bestuurlijk 'Wijk aan Zet-, Wijkraden- en verkiezingsmodel'. Om als wijkraden hier, op deze zeer korte termijn, een advies over uit te brengen vergt kunde en vaardigheid. En dat is wonderwel voortvarend gebeurd! De wijkraden zijn oorspronkelijk bedoeld als een laagdrempelig bewonersplatform ter participatie en advies aan de op afstand opererende gemeenteraad. Het nieuw voorgestelde kiesstelsel richt zich nu op een partijpolitiek platform. Deze wijziging creeert een ongelijke behandeling in een belangrijk democratisch principe: dat elke stem even zwaar telt en opvolging gebeurd op basis van rangorde in het aantal stemmen. Het gelijkheidsbeginsel is hier in het geding.

Punt 1:

Het nieuw gepresenteerde kiesstelsel voor de wijkraden is vooral de wens van de meeste gevestigde partijen in de gemeenteraad om de wijkraad mede te politiseren en invloed uit te oefenen over de hoofden van de wijkbewoners heen. De inzet om volgens kieslijsten te gaan werken bij de komende verkiezingen, waarbij de opvolging na het opstappen van een wijkraadslid niet meer volgens de meeste stemmen gelden zal gaan, maar de gelijkaardige politieke kleur hierin voorrang krijgt is gemeentelijk gezien gewoon toegestaan, maar ook zeer discutabel.

Past dit in ons democratisch bestel?

- **Op formeel/juridisch basis:** Ja, de gemeente heeft vrij veel ruimte bij de inrichting van wijkraden, omdat deze geen grondwettelijke of wettelijk vastgelegde bestuursorganen zijn. Het zijn “decentralisatie-instrumenten” en vallen onder gemeentelijke verordeningen. Zolang het reglement door de gemeenteraad wordt vastgesteld, kan dit dus juridisch.
- **Op Democratisch/bestuurlijke basis:** Dit is een ander verhaal. Het wringt met de persoonlijke stemlogica waarop wijkraden tot nu toe op zijn gebaseerd. Als kiezers iemand persoonlijk hebben gekozen, kan het onbevredigend zijn als een opvolger met veel minder (of zelfs nauwelijks) stemmen de plek krijgt enkel omdat die van dezelfde partij is. Dit voelt minder democratisch en kan leiden tot verlies van vertrouwen.
- **Op lokale/stedelijke basis:** Bij “echte” vertegenwoordigende organen, bijv. de Tweede Kamer, is dit normaal: je stemt op een lijst en de zetel blijft aan de partij verbonden. Maar omdat de wijkraad van oorsprong een **bewonersplatform** is waar juist individuele bewonersparticipatie centraal staat, is deze aanpassing een duidelijk ongewenste koerswijziging.
- **Motivering:** Als motivering stelt de gemeente dat deze wijziging de rol van politieke groeperingen explicieter maakt en stabiliteit biedt in de

samenstelling van wijkraden. Ik ben zeer benieuwd waar deze informatie op gebaseerd mag zijn. In de wijken geven bewoners aanwijsbaar eerder hun stem aan een hun bekende persoon die hen aanspreekt en niet per se vanwege een partij. Als deze persoon vertrekt, volgde tot op heden de kandidaat met de meeste stemmen deze op, dit met gegeven mandaat van zijn of haar achterban. Zoals gesteld kan in de nieuwe situatie de opvolger heel anders zijn, met weinig of zelfs helemaal geen mandaat vanuit de wijk. Dit vraagt om een nadere duiding in het kiesreglement rond minimale eisen aan opvolging en kandidering. Kan iemand worden benoemd door de partij zonder dat bewoners daarover hebben gestemd?

Punt 2:

- Ook vraag ik mij af hoe de openbare gemeentelijke verkiezingscampagne voor de komende verkiezingen vorm gaat krijgen. Zo begrijp ik dat er geen foto's gebruikt kunnen worden van kandidaten voor de wijkraadsverkiezing, daar er nu ingezet wordt op lijsten. Dit zou te betreuren zijn, daar wijkbewoners vaak wel gezichten herkennen van bewoners in de wijk, maar soms niet precies weten hoe hij of zij heet. De foto's op billboards en zomogelijk ook op stembiljetten zichtbaar maken blijft hierin een pré.

Punt 3:

- Voorts is het inspreken voor deze commissie alleraardigst, maar ik meen dat de voltallige gemeenteraad hier kond van moet en mag nemen, daar dit onderwerp de hele stad betreft. Gezien de zeer korte tijdsspanne om ons te verdiepen in het boekwerk van ingebrachte veranderingen en aanpassingen rond het Wijk aan Zet en het wijkradenbestel, zien wij graag een gemeenteraadsvergadering tegemoet op een maand van nu, waarin wij onze gezamenlijke wijkvisies en standpunten beter onderlegd en nader kunnen duiden.